

Komisija za slovensko brajico

Predlog posodobitve 6-točkovne brajice

Delovno gradivo

Ljubljana, januar 2015

Kazalo vsebine

Uvod	4
Terminologija	5
Predznaki	6
Črke	6
Slovenska abeceda	6
Male črke	6
Velike tiskane črke	8
Tuje črke	9
Male črke	9
Velike tiskane črke	10
Uporaba velikih tiskanih črk	10
Grške črke	11
Male grške črke	11
Velike grške črke	12
Brajev kratkopis	14
Naglasni in izgovorjava	14
Stavčna ločila	15
Okrajšave	16
Števila	17
Glavni števnik	17
Vrstilni števnik	18
Rimska števila	18
Datum in čas	19
Dvodielna ločila in zrcalni znaki	19
Simboli in drugi znaki	20
Matematika	22
Merske enote	24

Kemija	25
Oblikovanje besedila	25
Označevanje odstavkov	26
Opomba prepisovalca	26
Slovenska brajica - 2. raven.....	27
Sklep	28

Seznam prilog:

Priloga 1: Vse kombinacije brajevih pik v brajevi celici, januar 2015

Priloga 2: Povzetek brajevih znakov, januar 2015

Uvod

Dokument je namenjen članom Komisije za slovensko brajico kot gradivo za sestanek in oblikovanje skupnega predloga za posodobitev slovenske 6-točkovne brajice.

Minilo je kar nekaj časa od zadnje posodobitve slovenske brajice in od takrat se je na področju pisanja precej spremenilo. Predvsem je to vidno pri pogostosti rabe posameznih znakov. V besedilih se nekateri znaki opuščajo, drugi, kot na primer afna @ ali leva poševnica \, pa se začenjajo uporabljati. Prav tako s to posodobitvijo želimo odpraviti nekatere anomalije, ki so se pojavljale v prejšnjih različicah. Sploh pa je posodobitev pomembna, ker se nekateri znaki že na področju Slovenije zapisujejo v več različicah.

Posodobljena brajica naj bi zajemala vsa področja razen glasbe.

Ob zavedanju, da je na voljo samo 64 kombinacij, je predlog oblikovan po sledečih načelih:

- Število celic, ki jih zaseda nek znak, je obratno sorazmerno s pogostostjo rabe. To pomeni, da znak, ki se redko uporablja, zapolni več celic.
- Brajica naj bi se čim bolj približala zapisu v črnem tisku (na primer zapis datuma).
- Zaradi odprave izjem, ki niso potrebne, uvajamo nekatere predznake. S tem skušamo preprečiti dvojni pomen posameznega znaka.
- Brajevi znaki morajo biti enolično določeni in omogočati nedvoumno razumevanje prebranega.

Posamezni sklopi v tem dokumentu so zapisani v naslednjem vrstnem redu:

- naslov rubrike
- ponekod kratek opis
- tabela znakov, ki so uvrščeni v rubriko (opis in/ali črni tisk, brajeva kombinacija, brajev znak v sliki, opombe)
- ponekod primeri uporabe (črni tisk, brajeva kombinacija, brajev zapis).

Brajeva kombinacija se začne in zaključi z dvema dvopičjema. Na primer brajeva kombinacija za brajev znak c se zapiše z ::14::.

Kadar je brajev znak sestavljen iz dveh ali več celic, so celice v brajevi kombinaciji ločene s presledkom. Na primer brajeva kombinacija za veliko tiskano črko A se zapiše z ::46 1::.

Kadar je v brajevem zapisu tudi presledek, se le ta v brajevi kombinaciji ponazori s številko 0. Na primer zapis 1 a se v brajevi kombinaciji zapiše z ::3456 1 0 1::.

Terminologija

brajeva celica:

osnovni element brajice, sestavljen iz šestih brajevih pik pri šesttočkovni brajici oziroma osmih brajevih pik pri osemtočkovni brajici, razporejenih v dva stolpca in tri oziroma štiri vrstice, ki so med seboj oddaljene v natančno določeni razdalji. Iz celice je lahko dvignjeno poljubno število pik med 0, ki predstavlja presledek in 6 ali 8.

brajeva kombinacija:

s števki opisana kombinacija potrebnih brajevih pik v črnem tisku, ki predstavlja en znak (simbol, črko, številko ...)

brajeva pika:

sestavni del brajeve celice s premerom 1,4–1,5 mm, ki je za 0,8 mm izbočen s podlage, in je prepoznaven s pomočjo tipne zaznave

brajev kratkopis:

je standardiziran zapis v brajici, pri katerem se z enim brajevim znakom zapiše skupina črk, npr. lj, nj, st, št, šč, ali se z nekaj znaki zapiše beseda, na primer nm za namreč, in se uporablja za hitrejše pisanje in branje brajice.

brajev zapis:

zapis v brajici (besedilo, formule, notni zapis ...)

brajev znak:

predstavlja črko, številko ali pa drug znak, ki ga zapišemo v brajici in lahko zasede eno ali več brajevih celic

brajev znak v črnem tisku:

slika brajevega znaka v črnem tisku

brajica:

sistem brajevih znakov, praviloma v reliefni obliki, namenjen pisanju in branju slepih

črni tisk:

medij, namenjen pridobivanju informacij preko vidnega kanala

slovenska brajica:

sistem brajevih znakov, ki se uporablja v slovenskem prostoru

Predznaki

Predznak je znak, ki naslednji znak uvrsti v neko skupino. Na primer predznak ::3456:: določa, da je naslednji znak številka in ne črka.

Doseg predznaka je različen. Znak za število sega do konca niza, ki se običajno konča s presledkom. Predznak za druge znake ::5::, ki pretvarja črke v posebne znake, vpliva samo na naslednji znak. Tako velja, da se dolžina dosega predznaka smiselno prilagaja.

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
število	::3456::	⠠⠨	
velika začetnica	::46::	⠠⠶	
velike črke	::456::	⠠⠨⠶	
grške črke	::56::	⠠⠨⠼	
velike grške črke	::46 56::	⠠⠶⠠⠨⠼	
dvodelan ločila in zrcalni znaki, razveljavitev predznaka za število	::6::	⠠⠨	
simboli	::5::	⠠⠨	
oblikovanje	::6 456::	⠠⠨⠠⠨⠶	
naglasni razen ostrivca in strešice	::4::	⠠⠨	

Črke

Slovenska abeceda

Male črke

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
a	::1::	⠠⠨	

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
b	::12::		
c	::14::		
č	::16::		
d	::145::		
e	::15::		
f	::124::		
g	::1245::		
h	::125::		
i	::24::		
j	::245::		
k	::13::		
l	::123::		
m	::134::		
n	::1345::		
o	::135::		
p	::1234::		
r	::1235::		
s	::234::		
š	::156::		
t	::2345::		
u	::136::		

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
v	::1236::		
z	::1356::		
ž	::2346::		

Velike tiskane črke

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
A	::46 1::		
B	:: 46 12::		
C	:: 46 14::		
Č	:: 46 16::		
D	:: 46 145::		
E	:: 46 15::		
F	:: 46 124::		
G	:: 46 1245::		
H	:: 46 125::		
I	:: 46 24::		
J	:: 46 245::		
K	:: 46 13::		
L	:: 46 123::		
M	:: 46 134::		
N	:: 46 1345::		

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
O	:: 46 135::		
P	:: 46 1234::		
R	:: 46 1235::		
S	:: 46 234::		
Š	:: 46 156::		
T	:: 46 2345::		
U	:: 46 136::		
V	:: 46 1236::		
Z	:: 46 1356::		
Ž	:: 46 2346::		

Tuje črke

Male črke

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
q	::12345::		
w	::2456::		
x	::1346::		
y	::13456::		
ć	::146::		
đ	::1456::		

Velike tiskane črke

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
Q	::46 12345::		
W	:: 46 2456::		
X	:: 46 1346::		
Y	:: 46 13456::		
Ć	:: 46 146::		
Đ	:: 46 1456::		

Uporaba velikih tiskanih črk

Za kratice in besede, ki so v celoti zapisane z velikimi tiskanimi črkami, se uporablja predznak ::456::.

Primer: CŠOD (Center šolskih in obšolskih dejavnosti)

::456 14 156 135 145::

Grške črke

Grške črke so sestavljene iz predznaka 56 in črke. Ko smo se odločali, kako jih bomo prenesli v slovenski standard, smo pregledali angleška pravila in pravila, ki so bila pred tridesetimi leti dogovorjena v Sarajevu. Znaki, ki so se v obeh tabelah ujemali, so ostali enaki, druge smo smiselno prilagodili slovenščini. Prav tako smo določili, da za velike grške črke velja naslednji zapis: 46 (velika začetnica) 56 (znak za grško črko) in črka.

Male grške črke

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
α	::56 1::		alfa a
β	::56 12::		beta b
γ	::56 1245::		gama g
δ	::56 145::		delta d
ε	::56 156::		epsilon š
ζ	::56 1356::		zeta z
η	::56 15::		eta e
θ	::56 125::		theta h
ι	::56 24::		iota i
κ	::56 13::		kappa k
λ	::56 123::		lambda l
μ	::56 134::		mi (mu) m Pri tiskanju v farmacevtske namene se uporablja oznaka mc (). Mikrogrami se tako zapišejo z oznako mcg ().
ν	::56 1345::		ni (nu) n

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
ξ	::56 1346::		xi x
ο	::56 135::		omicron o
π	::56 1234::		pi p
ρ	::56 1235::		rho r
σ	::56 234::		sigma s
τ	::56 2345::		tau t
υ	::56 136::		ipsilon u
φ	::56 124::		phi f
χ	::56 14::		chi c
ψ	::56 13456::		psi y
ω	::56 2456::		omega w

Velike grške črke

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
A	::46 56 1::		alfa a
B	::46 56 12::		beta b
Γ	::46 56 1245::		gama g
Δ	::46 56 145::		delta d
E	::46 56 156::		epsilon š
Z	::46 56 1356::		zeta z

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
H	::46 56 15::		eta e
Θ	::46 56 125::		theta h
I	::46 56 24::		iota i
K	::46 56 13::		kappa k
Λ	::46 56 123::		lambda l
M	::46 56 134::		mi (mu) m
N	::46 56 1345::		ni (nu) n
Ξ	::46 56 1346::		xi x
O	::46 56 135::		omicron o
Π	::46 56 1234::		pi p
P	::46 56 1235::		rho r
Σ	::56 234::		sigma s
T	::56 2345::		tau t
Υ	::46 56 136::		ipsilon u
Φ	::46 56 124::		phi f
X	::46 56 14::		chi c
Ψ	::46 56 13456::		psi y
Ω	::46 56 2456::		omega w

Brajev kratkopis

Brajev kratkopis je standardiziran zapis skrajšav v brajici, pri katerem se z enim brajevim znakom zapiše skupina črk, npr. lj, nj, st, št, šč, ali se z nekaj znaki zapiše beseda, npr. nm za namreč, in se uporablja za hitrejše pisanje in branje brajice.

Osnovni standard slovenske brajice na 1. ravni ne vsebuje kratkopisa. Tak trend je tudi v svetu.

Pogosto uporabljene skrajšave so vključene v slovensko brajico na 2. ravni.

Naglas in izgovorjava

Posebna skupina znakov so naglas in izgovorjava. Če izvajamo ostrivec (34), krativec (4) in strešico (45), sledijo znaki naslednji logiki:

- Predznak za naglas (4) + znak, ki predstavlja nek naglas ali pravilo pri izgovorjavi + črka

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
dvoustični u	::4 2456::		slovenščina, izgovorjava
polglasnik ə	::4 26::		slovenščina, izgovorjava
krativec `	::4 znak::		slovenščina, kratek samoglasnik, krativec (angleško - grave)
ostrivec ´	::34 znak::		slovenščina, dolg samoglasnik, ostrivec (angleško - acute)
strešica ^	::45 znak::		slovenščina, dolg in širok e ali o, strešica
preglas ˊ	::4 25 znak::		preglas
krogec °	::4 234 znak::		krogec
ç	::4 14::		c s cedilo
tilda ~	::4 1356 znak::		tilda (znaki: a, o, n)
ß	::34 234::		ostri s

Primer: pæs

::1234 4 26 234::

⠠⠠⠠⠠⠠⠠

Primer: garçon

::1245 1 1235 4 14 135 1345::

⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠

Primer: beséda

::12 15 234 34 15 145 1::

⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠

Stavčna ločila

Glede uporabe stičnosti sledimo črnemu tisku.

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
,	::2::	⠠	vejica
;	::23::	⠠⠠	podpičje
:	::25::	⠠⠠⠠	dvopičje
!	::235::	⠠⠠⠠⠠	klicaj
?	::26::	⠠⠠	vprašaj
.	::256::	⠠⠠⠠	pika
'	::3::	⠠⠠	apostrof
deljaj	::36::	⠠⠠	
pomišljaj	::6 36::	⠠⠠⠠⠠	
vezaj	::36::	⠠⠠	

::145 256 0 135 256 0 135 256::

⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠

Števila

Glavni števniki

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
0	::3456 245::	⠠⠠⠠	
1	::3456 1::	⠠⠠⠠	
2	::3456 12::	⠠⠠⠠	
3	::3456 14::	⠠⠠⠠	
4	::3456 145::	⠠⠠⠠	
5	::3456 15::	⠠⠠⠠	
6	::3456 124::	⠠⠠⠠	
7	::3456 1245::	⠠⠠⠠	
8	::3456 125::	⠠⠠⠠	
9	::3456 24::	⠠⠠⠠	
decimalna vejica	::2::	⠠⠠	
ločilo tisočic	::256::	⠠⠠	

Primer: 2.000,00

::3456 12 256 245 245 245 2 245 245::

Datum in čas

Pri zapisu datuma in časa sledimo črnemu tisku.

Primer: 5. 6. 2014

::3456 15 256 0 3456 124 256 0 3456 12 245 1 145::

⠠⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠⠠⠠⠠

Primer: 6.30

::3456 124 256 14 245::

⠠⠠⠠⠠⠠⠠

Primer: 1:55,15

::3456 1 25 15 15 2 1 15::

⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠

Dvodelna ločila in zrcalni znaki

Tu prihaja do manjših sprememb zaradi tega, ker ne želimo, da bi se znaki podvajali. Dvodelna ločila in zrcalne znake smo razdelili v dve skupini. Prva skupina združuje znake, ki se pogosto uporabljajo in zato zapolnjujejo eno celico. Med take znake spadajo okrogli oklepaji, narekovaji, poševnice ipd.

Druga skupina združuje znake, ki so sestavljeni iz predznaka in izbranega dvodelnega ločila oziroma zrcalnega znaka. Sem spadajo znaki, ki se po mnenju sestavljalcev standarda uporabljajo redkeje.

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
(::126::	⠠⠠	oklepaj
)	::345::	⠠⠠	zaklepaj
[::6 12346::	⠠⠠⠠	oglati oklepaj
]	::6 13456::	⠠⠠⠠	oglati zaklepaj
{	::6 126::	⠠⠠⠠	zaviti oklepaj

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
}	::6 345::		zaviti zaklepaj
začetni narekovaj	::236::		
končni narekovaj	::356::		
začetni govor v govoru	::2::		Drugače se zgledujemo po črnem tisku.
končni govor v govoru	::3::		Drugače se zgledujemo po črnem tisku.
<	::6 236::		manjše
>	::6 356::		večje
/	::23456::		poševnica Pri tiskanju v farmacevtske namene se uporablja brajev znak ::16:: ().
\	::12356::		leva poševnica
puščica desno	::6 135::		
puščica levo	::6 246::		
obojestranska puščica	::6 246 6 135::		

Simboli in drugi znaki

Razen nekaterih izjem se v tej skupini uporablja predznak 5.

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
@	::246::		afna
-	::36::		minus

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
+	::1256::		plus
*	::35::		zvezdica
=	::2356::		enačaj
%	::12456::		procent
‰	::5 12456::		promil
—	::5 36::		podčrtaj
&	::5 24::		in
#	::5 1345::		lojtra
^	::5 156::		cirkumfleks
	::5 1236::		navpičnica
~	::5 1356::		tilda
°	::5 234::		stopinja
“	::5 2356::		narekovaj kot samostojen znak
€	::5 15::		evro
\$::5 145::		dolar
£	::5 1234::		funt
™	::5 2345::		Trade mark
©	::5 14::		Copyright
®	::5 1235::		Registered

Primer: a_b@gmail.com

::1 5 36 12 246 1245 134 1 24 123 256 14 135 134::

Matematika

Matematika je zaradi svojih specifik nekoliko zahtevnejša za zapisovanje. To velja predvsem takrat, ko govorimo o nad/podpisih, dvojnih ulomkih... Pri preprostih matematičnih zapisih (seštevanje, odštevanje, množenje, deljenje) pa sledimo črnemu tisku.

Glede na to, da slepi v šolah uporabljajo matematični zapis v LaTeXu (razen v prvi triadi OŠ), niso definirani vsi matematični zapisi (integrali, vektorji, geometrijski zapisi...).

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opomba
seštevanje	::1256::		+
odštevanje	::36::		-
množenje	::35::		*
deljenje	::25::		:
decimalna vejica	::2::		
ločilo tisočic	::256::		Sledimo črnemu tisku.
minuta	::3::		predlog novega znaka, vzporednica z grafično podobo
sekunda	::3 3::		predlog znaka vzporednica z grafično podobo
eksponent	::346::		Če je v eksponentu več nizov znakov, se zapišejo v okroglih oklepajih.
koren	::1246::		Če je pod korenem več nizov znakov, se zapišejo v okroglih oklepajih. Pred znakom za koren naj bo vedno presledek. Če pred znakom za koren ni zapisane nobene številke, to pojmuje kot kvadratni koren.

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajevi znaki	Opomba
			Če je pred znakom za koren zapisano število (med številom in znakom za koren ni presledka), gre za n-ti koren. Presledek je v tem primeru pred številom n.
spodnja indicija	::12346::	⠨	Če je podpisanih več nizov znakov, se zapišejo v okroglih oklepajih.
število s črko	Za razveljavitev predznaka za število se uporabi predznak ::6:: (⠼). Na primer 2a se zapiše z znaki ::3456 12 6 1:: (⠼ ⠒ ⠒ ⠒ ⠒ ⠒).		
naštevanje števil	Števila so ločena z vejico in presledkom.		
navadni ulomek	::23 števec 25 imenovalec 56:: ⠶ ⠼ števec ⠷ imenovalec ⠸		
dvojni ulomek	::23 23 števec 23456 imenovalec 56 0 25 23 števec 23456 imenovalec 56 56:: ⠶ ⠶ ⠼ števec ⠷ imenovalec ⠸ ⠶ ⠶ ⠼ števec ⠷ imenovalec ⠸ ⠸		
mešano število	Med celim številom in ulomkom se zapiše presledek.		

Pravila za zapisovanje presledkov so enaka kot v črnem tisku.

Primer: $1 + 2 = 3$

∴3456 1 0 1256 0 3456 12 0 2356 0 3456 14∴

Primer: $\frac{\pi}{2}$ (pi polovic)

∴23 56 1234 25 3456 12 56∴

. . . . • • . . . • • . . .
 • . . • • . • • . • • . . •
 • . . • • . . . • • . . . •

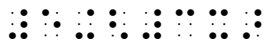
Primer: $7\frac{3}{4}$ (mešano število: sedem celih tri četrine)

∴3456 1245 0 23 3456 14 25 3456 145 56∴

Primer: 5^{3x} (pet na 3x)

3456 15 346 126 3456 14 1346 3456

Primer: $\sqrt[3]{8} = 2$ (tretji koren iz osem je enako dve)

```

::3456 13 1246 3456 125 0 2356 0 3456 12::

```


Merske enote

Pri zapisovanju merskih enot sledimo črnemu tisku.

Primer: l (liter)

::123::

Primer: μm (mikrometer)

56 135 135

Primer: m² (kvadratni meter)

$::134\ 346\ 3456\ 12::$

Primer: Hz (herc)

::45 125 1356::

Primer: °C (stopinje celzija)

5 234 46 14

Primer: km/h (kilometri na uro)

∴13 134 23456 125∴

Kemija

Pri kemijskih zapisih velja, da se podpisom in nadpisom izogibamo.

V večini ostalih primerov velja, da se držimo pravil matematičnega zapisa.

Znaki za vezi so naslednji:

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
enojna vez	::14 14::		
dvojna vez	::1245 1245::		
trojna vez	::1346 1346::		

Primer: $2\text{H}_2\text{O}$ (dve molekuli vode)

::3456 12 46 125 3456 12 46 135::

. ● ● . . ● ● . . ● ● . . ● ● .
 . ● ● . . . ● ● . . ● ● . . . ● ●
 ● ● . . . ● . . ● ● ●

Primer: $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ (zapis empirične formule za propan)

::46 14 46 125 3456 14 0 14 14 0 46 14 46 125 3456 12 0 14 14 0 46 14 46 125 3456 14::

Figure 1 shows a sequence of 10 diagrams illustrating the evolution of a 2D lattice of points. The lattice is 4x4. Black dots represent occupied sites, and white dots represent empty sites. The sequence shows a process where black dots are added to the lattice in a specific pattern, starting from the top-left and moving towards the bottom-right. The diagrams are labeled 1 through 10.

Oblikovanje besedila

S pomočjo brajice lahko opišemo tudi tipografijo dokumenta. Obstajajo znaki, ki povedo, kaj je odebeleno, podčrtano, ležeče.

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
začetek za krepko	::6 456 13::		
začetek za podčrtano	::6 456 1234::		

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
začetek za ležeče	::6 456 123::		
zaključni oblikovanje	::6 456::		

Primer: podčrtano

::6 456 1234 1234 135 145 16 1235 2345 1 1345 135 6 456::

Označevanje odstavkov

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
vrstica in verz	::6 56 1236::		
oštevilčenje odstavka	::6 56 135 številka::		
poglavje	::6 56 1234::		

Opomba prepisovalca

Ker je pisava tako kot jezik živa stvar, je nemogoče, da bi lahko naenkrat vse definirali. Zato smo predvideli tudi znak, ki bo ponazoril opombo prepisovalca v brajico. Te opombe se bo prepisovalec običajno poslužil, ko bo v besedilu srečal znak, ki ga v standardu ni. Opomba se lahko uporablja na dva načina:

- če je opomb več in se pojavljajo na različnih mestih v besedilu, predlagamo, da se pred besedilo vstavi stran z naštetimi opombami prepisovalca. Te opombe bodo pojasnile uporabo znakov, ki jih bo določil prepisovalec.
- če se opomba pojavi enkrat v besedilu, je dovolj, da se opomba prepisovalca pojavi neposredno pred znakom, ki v standardu ni določen.

Primer: V zapisu iz slovarja slovenskega knjižnega jezika prepisovalec za znak "diamant" ♦ uporabi <>, kar razloži z naslednjim opisom:

Opomba prepisovalca: (V besedilu se pojavlja znak diamant, ki je zapisan z brajevo kombinacijo ::6 236 6 356::.)

::6 236 6 356::
 ::6 236 6 356::
 ::6 236 6 356::
 ::6 236 6 356::

Slovenska brajica - 2. raven

Na 2. ravni slovenske brajice se uporabljajo naslednje skrajšave:

Opis in/ali črni tisk	Brajeva kombinacija	Brajev znak	Opombe
šč	::12346::	⠠⠠	
št	::12356::	⠠⠠	
st	::23456::	⠠⠠	
lj	::126::	⠠⠠	
nj	::1246::	⠠⠠	

Uporaba 2. ravni naj bo zapisana v opombi prepisovalca.

Sklep

Potrebno se je zavedati, da sprejeti predlog ne bo dokončen. Prav gotovo se bo v prihodnje pogostejše kot do sedaj dopolnjeval in popravljaj. Tudi zaradi tega, ker je v tej fazi zajeto samo tisto, kar se trenutno najpogostejše uporablja.

Potrebno bi bilo vzpostaviti kontaktni naslov, kjer se bodo zbirali predlogi o standardizaciji znakov, ki jih bodo predlagali prepisovalci in/ali uporabniki.

Standard (ali povezava na spletno stran o slovenski brajici) naj bi bil objavljen na vseh spletnih mestih tistih organizacij, ki tako ali drugače delajo s slepimi in/ali slabovidnimi. Sem spadajo predvsem izobraževalne ustanove in vse nevladne organizacije. Prav tako naj bo vsaj osnovni standard objavljen tudi na Wikipediji.